

2020-09-01

HISTORIA

klasa 2

**Liceum Ogólnokształcącego
(4 – letniego)**

Podstawa programowa

POZIOM ROZSZERZONY (PR)

SZKOŁY BENEDYKTA

XIV. Odkrycia geograficzne i europejski kolonializm doby nowożytnej.	
Uczeń:	
Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
1) charakteryzuje przyczyny i przebieg wypraw odkrywczych; 2) opisuje udział poszczególnych państw europejskich w podziale Nowego Świata w XVI–XVIII w.; 3) wyjaśnia wpływ wielkich odkryć geograficznych na społeczeństwo, gospodarkę i kulturę Europy oraz obszarów pozaeuropejskich.	spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) charakteryzuje cywilizacje prekolumbijskie. 2) przedstawia proces rozrostu posiadłości kolonialnych państw europejskich w XVI–XVIII w.
XV. Czasy renesansu.	
Uczeń:	
1) wyjaśnia główne prądy ideowe epoki; 2) rozpoznaje dokonania twórców renesansowych w dziedzinie kultury; 3) charakteryzuje sztukę renesansową.	spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto analizuje i interpretuje teksty obrazujące myśl filozoficzną i polityczną doby renesansu.
XVI. Reformacja i jej skutki.	
Uczeń:	
1) wyjaśnia religijne, polityczne, gospodarcze, społeczne, kulturowe uwarunkowania i następstwa reformacji, opisując jej główne nurty i postaci; 2) wyjaśnia rolę soboru trydenckiego i opisuje różne aspekty reformy Kościoła katolickiego; 3) opisuje mapę polityczną i wyznaniową Europy w XVI w.	spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) porównuje najważniejsze wyznania protestanckie; 2) przedstawia i ocenia kontrreformacyjne działania Kościoła katolickiego; 3) wyjaśnia wpływ reformacji i kontrreformacji na kulturę; 4) charakteryzuje najważniejsze wojny religijne.
XVII. Europa w XVI–XVII w.	
Uczeń:	
1) przedstawia drogę do nowego modelu monarchii europejskich w epoce nowożytnej, z uwzględnieniem charakterystyki i oceny absolutyzmu francuskiego; 2) charakteryzuje konflikty polityczne w Europie, z uwzględnieniem ekspansji tureckiej i charakteru wojny trzydziestoletniej. 3) wyjaśnia genezę i opisuje następstwa rewolucji angielskich. 4) opisuje przemiany w kulturze europejskiej w XVII w.	spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto: 1) opisuje proces kształtowania się państwa moskiewskiego/rosyjskiego w XVI–XVII w. 2) porównuje ewolucję ustroju Francji i Anglii w XVII w.; 3) charakteryzuje przemiany kapitalistyczne w życiu gospodarczym Europy Zachodniej w XVI–XVII w. 4) charakteryzuje sztukę barokową.

XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów.

Uczeń:

<ol style="list-style-type: none">1) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje jego stosunki z sąsiadami w XVI w.2) wyjaśnia funkcjonowanie najważniejszych instytucji życia politycznego w XVI-wiecznej Polsce i ocenia funkcjonowanie demokracji szlacheckiej;3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego (gospodarka folwarczno-pańszczyźniana) na tle europejskim.4) przedstawia sytuację wyznaniową na ziemiach państwa polsko-litewskiego w XVI w.	<p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none">1) ocenia rozwiązanie problemu państw zakonnych w Prusach i Inflantach.2) charakteryzuje ruch egzekucyjny szlachty (wskazuje przedstawicieli) i ocenia jego znaczenie dla rozwoju parlamentaryzmu w państwie polsko-litewskim;3) charakteryzuje stosunki wewnętrzne w Koronie i na Litwie, uwzględniając rozwarstwienie stanu szlacheckiego.4) charakteryzuje główne nurty reformacji w państwie polsko-litewskim.5) ocenia sytuację gospodarczą państwa ostatnich Jagiellonów.
--	---

XIX. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

Uczeń:

<ol style="list-style-type: none">1) wyjaśnia przyczyny, okoliczności i następstwa zawarcia unii realnej pomiędzy Koroną a Litwą;2) charakteryzuje ustrój Rzeczypospolitej Obojga Narodów w świetle postanowień unii lubelskiej;3) opisuje strukturę terytorialną i ludnościową Rzeczypospolitej Obojga Narodów;4) wyjaśnia prawne i kulturowe podstawy tolerancji religijnej na ziemiach Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVI w.	<p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none">1) ocenia kulturową rolę Polski w przeniesieniu wzorców cywilizacji zachodniej na obszary ruskie i litewskie.2) charakteryzuje działania kontrreformacyjne ze strony Kościoła katolickiego i władz państwowych.
---	--

XX. Pierwsze wolne elekcje i ich następstwa.

Uczeń:

<ol style="list-style-type: none">1) opisuje okoliczności, zasady, przebieg i następstwa pierwszych wolnych elekcji;2) charakteryzuje działania Stefana Batorego w zakresie polityki wewnętrznej i zagranicznej;3) zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów państwa polsko-litewskiego w XVI w. z wydarzeniami europejskimi.	<p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none">1) ocenia polityczną rolę wybitnych postaci okresu pierwszych wolnych elekcji.2) charakteryzuje sytuację wewnętrzną i międzynarodową Rzeczypospolitej na początku panowania Zygmunta III Wazy.
---	---

XXI. Renesans w Polsce.

Uczeń:

<ol style="list-style-type: none">1) ocenia dorobek polskiej myśli politycznej doby renesansu;2) rozpoznaje dokonania twórców polskiego odrodzenia w dziedzinie kultury.	<p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none">1) analizuje i interpretuje fragmenty dzieł pisarzy politycznych polskiego odrodzenia;
---	--

	<p>2) ocenia wpływ reformacji i kontrreformacji na rozwój kultury w Rzeczypospolitej Obojga Narodów;</p> <p>3) charakteryzuje związki renesansu polskiego z europejskim.</p>
<p>XXII. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w.</p>	
<p style="text-align: center;">Uczeń:</p>	
<p>1) omawia konflikty wewnętrzne i zewnętrzne Rzeczypospolitej Obojga Narodów w okresie panowania Wazów;</p> <p>2) opisuje sytuację wewnętrzną i położenie międzynarodowe Rzeczypospolitej Obojga Narodów w latach 1669–1696;</p> <p>3) ocenia znaczenie bitwy pod Wiedniem dla losów Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Europy;</p> <p>4) charakteryzuje zmiany granic Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w.;</p> <p>5) zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Europy i świata w XVII w.</p>	<p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <p>1) wyjaśnia wewnętrzne i międzynarodowe uwarunkowania XVII-wiecznych konfliktów Rzeczypospolitej Obojga Narodów;</p> <p>2) przedstawia przebieg wojen toczonych przez Rzeczpospolitą Obojga Narodów w XVII w., z uwzględnieniem roli wybitnych dowódców i polityków, w tym: Stanisława Żółkiewskiego, Jana Karola Chodkiewicza, Jana III Sobieskiego.</p>
<p>XXIII. Ustrój, społeczeństwo i kultura Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w.</p>	
<p style="text-align: center;">Uczeń:</p>	
<p>1) opisuje proces oligarchizacji życia politycznego Rzeczypospolitej Obojga Narodów, uwzględniając wpływy obce, <i>liberum veto</i> i rokosze;</p> <p>2) wyjaśnia przyczyny kryzysów wewnętrznych oraz załamania gospodarczego Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w.;</p> <p>3) ocenia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego na tle europejskim w XVII w.</p> <p>4) rozpoznaje dokonania twórców epoki baroku powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów.</p>	<p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <p>1) charakteryzuje udział poszczególnych stanów w życiu gospodarczym Rzeczypospolitej Obojga Narodów;</p> <p>2) opisuje i ocenia projekty wzmocnienia władzy królewskiej w Rzeczypospolitej Obojga Narodów, w tym Piotra Skargi, Jana Kazimierza.</p> <p>3) charakteryzuje cechy sztuki barokowej i opisuje sarmatyzm jako ideologię i styl życia szlachty w Rzeczypospolitej Obojga Narodów</p>
<p>XXIV. Europa w dobie oświecenia.</p>	
<p style="text-align: center;">Uczeń:</p>	

<ol style="list-style-type: none"> 1) charakteryzuje postęp techniczny i przemiany kapitalistyczne w Europie Zachodniej. 2) wyjaśnia główne idee oświecenia i rozpoznaje dokonania epoki w dziedzinie kultury. 3) charakteryzuje absolutyzm oświecony na przykładach państw sąsiadujących z Rzeczpospolitą Obojga Narodów; 4) charakteryzuje proces modernizacji Rosji w XVIII w. i rosyjską ideę imperium. 	<p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje rozwój parlamentaryzmu i rewolucję przemysłową w Anglii; 2) analizuje i interpretuje fragmenty tekstów myślicieli oświeceniowych. 3) charakteryzuje sztukę klasycystyczną. 4) charakteryzuje najważniejsze konflikty polityczne w Europie i na świecie w XVIII w.
<p>XXV. Rewolucje XVIII w.</p> <p>Uczeń:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1) wyjaśnia genezę i charakteryzuje następstwa amerykańskiej wojny o niepodległość; 2) charakteryzuje ustrój Stanów Zjednoczonych w świetle założeń konstytucji amerykańskiej; 3) wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki rewolucji francuskiej. 4) ocenia znaczenie rewolucji amerykańskiej i francuskiej z perspektywy politycznej, gospodarczej i społecznej; 5) przedstawia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych. 	<p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ocenia rolę przywódców rewolucji amerykańskiej i francuskiej. 2) charakteryzuje etapy rewolucji francuskiej i wyjaśnia specyfikę okresu jakobińskiego; 3) ocenia sytuację wewnętrzną i międzynarodową Francji w dobie dyktatoratu.
<p>XXVI. Rzeczpospolita w XVIII w. (od czasów saskich do Konstytucji 3 maja).</p> <p>Uczeń:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje i ocenia sytuację wewnętrzną i międzynarodową Rzeczypospolitej w czasach saskich; 2) charakteryzuje politykę Rosji, Prus i Austrii wobec Rzeczypospolitej, wskazując przejawy osłabienia suwerenności państwa polskiego. 3) przedstawia reformy z pierwszych lat panowania Stanisława Augusta; 4) wyjaśnia przyczyny i przedstawia zasięg terytorialny pierwszego rozbioru Rzeczypospolitej; 5) wyjaśnia okoliczności zwołania Sejmu Wielkiego i przedstawia jego reformy, ze szczególnym uwzględnieniem postanowień Konstytucji 3 maja. 	<p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) charakteryzuje i ocenia projekty naprawy Rzeczypospolitej w I poł. XVIII w., w tym Stanisława Leszczyńskiego, Stanisława Konarskiego; 2) ocenia znaczenie polsko-saskiej unii personalnej i rolę panujących. 3) wyjaśnia znaczenie konfederacji barskiej; 4) charakteryzuje położenie międzynarodowe i sytuację wewnętrzną Rzeczypospolitej po pierwszym rozborze. 5) porównuje polskie rozwiązania konstytucyjne z amerykańskimi i francuskimi.
<p>XXVII. Upadek Rzeczypospolitej (wojna z Rosją i powstanie kościuszkowskie).</p> <p>Uczeń:</p>	

<ol style="list-style-type: none"> 1) wyjaśnia wpływ konfederacji targowickiej na wybuch wojny z Rosją; 2) charakteryzuje przebieg powstania kościuszkowskiego, z uwzględnieniem roli jego przywódców; 3) opisuje zasięg terytorialny drugiego i trzeciego rozbioru Rzeczypospolitej. 4) przedstawia przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.; 5) zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Rzeczypospolitej w XVIII w. z wydarzeniami w Europie i na świecie. 	<p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przedstawia przebieg wojny w obronie Konstytucji 3 maja, z uwzględnieniem roli dowódców. 2) ocenia postać Tadeusza Kościuszki jako pierwszego polskiego bohatera nowożytnego; 3) porównuje politykę państw zaborczych na zagarniętych ziemiach Rzeczypospolitej. 4) charakteryzuje wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.
<p>XXVIII. Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej. Uczeń:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1) rozpoznaje dokonania przedstawicieli polskiego oświecenia w dziedzinie kultury; 2) rozpoznaje i charakteryzuje najważniejsze zabytki architektury i sztuki doby oświecenia w Polsce; 3) omawia rolę instytucji oświeceniowych (Komisja Edukacji Narodowej, Biblioteka Załuskich, teatr, czasopiśmiennictwo). 	<p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyjaśnia związki oświecenia polskiego z europejskim; 2) omawia i ocenia dorobek piśmiennictwa w służbie Rzeczypospolitej (Hugona Kołłątaja, Stanisława Staszica); 3) omawia rolę Stanisława Augusta jako mecenasa sztuki.
<p>XXIX. Epoka napoleońska. Uczeń:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1) charakteryzuje walkę Francji o dominację w Europie; 2) przedstawia sukcesy i porażki wewnętrznej polityki Napoleona; 3) przedstawia przykłady zaangażowania się Polaków po stronie Napoleona, z uwzględnieniem Legionów Polskich we Włoszech. 4) charakteryzuje genezę, ustrój i dzieje Księstwa Warszawskiego. 5) ocenia znaczenie epoki napoleońskiej dla losów Francji i Europy. 	<p>spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wymienia etapy ekspansji Francji i omawia proces tworzenia kolejnych antynapoleońskich koalicji. 2) przedstawia przebieg wojny 1809 r. na ziemiach polskich; 3) ocenia postać księcia Józefa Poniatowskiego; 4) ocenia stosunek Napoleona do sprawy polskiej.